

Bakan Şahin, 'İstihdamdaki kadın oranını yükseltmeliyiz'

"Kadın girişimci"liğimiz atakta

Türkiye ekonomik büyüme sorununu kadın girişimciliği ile birlikte ele almayı öğrenmeye başladı. Bir yandan girişimci kadını pozitif ayrımcılık ekseninde desteklerken diğer yandan cinsiyetçi ayrıma son vermeye çalışıyor.

Türkiye Küçük ve Orta ölçekli işletmeler, Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticiler Vakfı (TOSYÖV) Afyonkarahisar Destekleme Derneği tarafından düzenlenen 'Türkiye'de Kadın Girişimciliği ve Başarı Öyküleri' konulu toplantı-panel Afyon'da gerçekleştirildi. Toplantıya Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin, TOSYÖV Yönetim Kurulu Başkanı Yalçın Sönmez, Afyonkarahisar Valisi İrfan Balkanlıoğlu, KOSGEB Başkan Yardımcısı Metin Şatır, Belediye Başkanı Burhanettin Çoban, TOSYÖV Afyonkarahisar Destekleme Derneği Başkanı İhsan Beşer ve kalabalık bir kadın izleyici kitlesi katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını Bakan Fatma Şahin yaptı. Türkiye'de son yıllarda kadın girişimciliği yönünde önemli gelişmelerin yaşandığını belirten Şahin, şöyle konuştu: "Kadının daha güçlü olabilmesi için istihdamdaki kadın oranını yükseltmemiz gerekiyor. Bu konuda KOSGEB, Türkiye İş Kurumu, belediyelerin hazırlamış olduğu meslek kursları var. Bu kurslar kadının iş hayatında daha

çok söz sahibi olmasını sağladı. Uyuyan dev uyandı. Büyük bir potansiyel güç var."

Anadolu'da kadınların hem KOSGEB'in, hem İş-Kur'un, hem de belediyelerin açtıkları meslek edinme kurslarına yoğun bir şekilde iştirak ettiğini hatırlatan Şahin bir görev tanımlı yaptı: "Bize düşen şey bunu yönetmektir. Toplumun beklentilerini yönetmek durumundayız. Kadını eğitim olarak, ekonomik olarak güçlendirmek durumundayız. Hangi alanda girişimcilik yapılacak? Bir işe girişebilmek için özgüven gerekiyor. Cesaret gerekiyor. Ama en az o ka-

dar bilgi gerekiyor. Bilgi toplumuna dönüşebilmek için yolumuzu iyi görmemiz gerekiyor, ki sonunda hayal kırıklığına uğramayalım."

'Neyi nasıl yapacağımızı öğreneceğiz' diyen Şahin, şunları söyledi: "Beraberinde sermayemiz olacak. Bizim finansal yetersizliği azaltmamız gerekiyor. Modellerimiz artık dünyaya örnek oluyor. Kamu maliyesinde, bankacılıkta, sosyal güvenlikte Avrupa Birliği'ne örnek oluyoruz. Gücümüzü kullanabilirsek ben inanıyorum ki bu toplantılar bütün Anadolu'da bir şahlanmaya vesile olacak ve bu konuda (kadın girişimciliği konusunda) da Türkiye model olacak. Yeter ki 'Bu (kadın girişimciliği) bir sorundur, bunu nasıl çözeceğiz' iradesine kavuşalım. Bugün bu irade oluşmuştur ve gereği yapılacaktır."

Değişimi yönetmek gerekiyor

Şahin, sürdürülebilir başarı için 74 milyonun aklını, potansiyelini ve bütün kabiliyetini kullanmak gerektiğini ifade etti ve konuşmasını şöyle sürdürdü: "Bakanlık olarak yeniden, çok daha güçlü bir şekilde yapılandırıldık. Bakanlığımız 5 genel müdürlüğüyle 32 daire başkanlığıyla sosyal hizmetlerle, sosyal yardımlaşmanın tek çatı altında birleştirildiği güçlü bir bakanlığa dönüştü. Büyüyebilmenin, kalkınabilmenin toplumsal huzur ve başarı sağlayabilmenin tek yolu, herkesi birey olarak güçlendirmekten geçiyor."

"Bütün başarıların temelinde eğitim geliyor" diyen Bakan Şahin, özellikle kızların eğitilmesinin önündeki engelin kaldırılması üzerinde durdu ve girişimciliğin güçlendirilebilmesi için eğitim sorununun halledilmesi gerektiğini belirterek, fırsat eşitliğinin temelinde eğitimin yattığını ifade etti. Şahin şunları kaydetti: "Özellikle her şehirde bir üniversitenin olması kız çocuklarının yüksek öğretimde de fırsat

Fatma Şahin

eşitliği sağlamasında çok önemli bir çalışma olmuştur. Topyekün eğitim seferberliğimiz hiç geriye gitmeden büyük bir azimle kararlılıkla devam edecektir. Birey olarak kadını güçlendirmemizin ana temellerinden ikincisi ekonomik kalkınmadır. Çocuk, erkek, kadın, herkesin güçlü ve mutlu yaşayacağı aile modeli için mücadele ediyoruz.”

Yeni modele ihtiyaç var

TOSYÖV Yönetim Kurulu Başkanı Yalçın Sönmez, toplantıda yaptığı konuşmasında özellikle “kadın girişimci” tanımını farklılaştırdı, mikro-redi modeliyle 3’üncü Dünya Ülkeleri’nde başarı kazanılabileceğini, ancak bilgi toplumuna üye olmak isteyen bir ülkenin yeni modeller geliştirilmesi gerektiğini söyledi. Sönmez, “Girişimci olmak için bilgi ve sermaye gerekiyor. Ama bu bilgi ve sermaye kadınlarımızda eksik. Neden eksik? Kadınların toplumsal pozisyonu nedeniyle eksik” dedi.

Yalçın Sönmez, konuşmasını şöyle sürdürdü: “Girişimci olabilmek için kadının iki eksiği bulunmaktadır. Biri sermaye, diğeri bilgi. Meslek programlarımızda bu iki eksiği kadına sağlıyoruz. Bunun sonu yok. Kadın girişimcilik programlarının etkilerini artırmak için iki şeyi birden yapacağız. Bilgi ve sermaye sağlayarak kadını desteklerken aynı zamanda önündeki cinsiyetçi engelleri etkisiz hâle getireceğiz. Bu nedenle girişimciliğin desteklenmesine ekonomik bir olay olarak, kadın girişimciliğin desteklenmesini ise ekonomik, toplumsal, sosyal içerikli kültürel bir olay olarak yaklaşmalıyız. Ülkede meslek sahibi yüz binlerce kadın var. Ama yüz binlerce kadın girişimcimiz yok.

Kadın girişimci, toplumsal sosyolojik kültürel boyutları bulunan derin bir kavram. Erkeğin kadına ve kadının kendine koyduğu engellerin temeli burada. Kadının girişimciliğini geliştirme konseptimizin iki ayağı bulunmaktadır. Kadını ekonomik aktör olmaya iten ve çeken araçları çoğaltacağız, etkinleştireceğiz. Bunu ulusal strateji düzeyinde ele alacağız. Diğer yandan kadın girişimciliğini öldüren cinsiyetçi engelleri ulusal strateji bağlamında ortadan kaldıracacağız. Girişimciliği, geleneksellikten modernliğe kaydıracağız.”

KOSGEB Başkan Yardımcısı Metin Şatır ise kadın girişimciliğinin toplumsal boyutuna dikkat çekti: “Bazı tespitler yapmam gerekir. Kadın girişimciliği iki farklı mekanizma içermekte. Biri girişimcilik diğeri ise cinsiyet ayrımcılığı. Bu konumlandırma ve toplumsal dönüşüm meselesi. Ülkemizde ilgili yasal düzenlemenin gerçekleştiğini ama toplumsal dönüşümün yavaş ilerlediğini görüyoruz. Girişimcilik yaşam biçimidir, özgüvendir. Bu sadece iş ile ilgili olan bir durum değil. Evde fikrini söyleyebilen kadın olgusunu hayata geçirmemiz gerekiyor. Biz hala ailemizde kız ve erkek çocuklarımıza farklı muamele yapan bir ülkede yaşıyoruz. Girişimciliği sorunu çözmede bir anahtar olarak görüyorum.”

Kadın hakları insan hakkıdır

Afyonkarahisar Valisi İrfan Balkanlıoğlu konuşmasında kadınların ülkemizdeki yerine örnek verirken, televizyon dizisi tiplmesi İtilmiş ve Kakılmış'a atıf yaptı. Erkeklerin kadına şiddet uygulayan kesim ol-

Yalçın Sönmez

Metin Şatır

İrfan Balkanlıoğlu

dukları hâlde bu tür toplantılara katılmadıklarını belirten Balkanlıoğlu şöyle dedi: “Sorunları başka yerlerde arıyoruz. Kadınlara haklarınız var, diyoruz. Hiç kimse hakaret edemez, kötü bir söz söyleyemez diyoruz. Onlara şiddet uygulayan erkekler bu tür toplantılarda çok bulunmuyorlar. Eğitim seviyesi yüksek bir toplum haline geleceğiz. Kadınların insanlıktan gelen haklarının olduğu bilincine toplumun her katmanın sahip olması gerekiyor.”

“Her başarılı erkeğin arkasında bir kadın vardır sözü bizleri girişimcilikle ilgili çok farklı noktalara götürebilir” diyen Afyonkarahisar Belediye Başkanı Burhanettin Çoban ise kadınları her türlü başarının mimarı olarak kabul edilmesini gerektiğini vurguladı. Çoban; “Gerek bizde, gerekse gelişmiş

Kadını arkada konumlandırmamalı

Burhanettin Çoban

ülkelerde yanlış olan şey, kadınları erkeklerin arkasında konumlandırmaktır” dedi.

GİRİŞİMCİ KADIN BAŞARI ÖRNEKLERİ

Oturum Başkanlığını Afyon Kocatepe Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mustafa Solak'ın yaptığı panelde kadın girişimciler başarı hikayelerini anlattı. Global Teknik A.Ş. Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve GATE Elektronik A.Ş. Ortağı Nuray Malerî Karalar “Girişimcilikte bakış açısı önemlidir, girişimci; görünmeyi görebilen kişidir” dedi. Karalar şöyle konuştu: “Kadınlara tavsiyem işinizi, eşinizi doğru seçin. Evde başı rahat olan kadın iş hayatında da başarılı oluyor. Çocuklarımıza girişimciliği küçük yaştan itibaren aşılamalı, onlara sen yapabilirsin vurgulamalıyız. Girişimci sadece kendi işini kurmak değil mevcut işi revize etmek de girişimciliğidir.”

ANGİKAD Başkanı Devrim Erol görüşlerini şöyle özetledi: “Ülkenin ileri gitmesi ve kalkınması için iki temel kaynağımız var; biri gençlik diğeri kadınlar. Fakat bunu kullanamadık Türkiye’de ki girişimciler içinde kadın sayısı yüzde 9. Hedefleri doğru koyup doğru ilerlemek lazım. Kadın konusu erkek olmadan çözülmez ve kadın konusu siyasetler üstü memleket meselesi bir konudur.”

İhsan Beşer

Kadının üretkenliği gelişmiştir

TOSYÖV Afyonkarahisar Destekleme Derneği Başkanı İhsan Beşer konuşmasında her konuda erkek-kadın ortaklığına ve dayanışmasına olan ihtiyaca dikkat çekerek şunları söyledi: “Kadınları ve erkekleri aynı gaye ile yürümezse bir toplumun,

ilerlemesine ve gelişmesine imkan yoktur. Kadınlar bir toplumun ilerlemesinde önemli etkilere sahip olan öğelerdir. Bir toplumdaki kadınların üretkenliği, o toplumun gelişkinliğinin bir göstergesidir.”

Toplantı notları:

● TOSYÖV Afyonkarahisar Destekleme Derneği Başkanı İhsan Beşer tarafından Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin'e Afyon ilinin sembolü olarak bir satranç takımı hediye edildi.

● 2009 yılı seçimlerinde Afyonkarahisar'da muhtarlık kazanan Serpil Küçük Kurt, Hesna Sarıtoprak, Nimet Çilenti'ye Bakan Şahin tarafından teşekkür belgesi takdim edildi.

Marmara Grubu Vakfı AB ve İnsan Hakları Platformu Başkanı Müjgan Suver, konuşmasında “sosyal girişimci”lik üzerinde durdu. Suver, “Girişimci kadını çalışma hayatına nasıl kazandırırım?”ın cevabını veren projelerin önemine değindi; “ülkelerin kalkınmışlık oranı kadınların istihdama katılım oranıyla doğru orantılıdır” dedi.

Güral Porselen Yönetim Kurulu Üyesi Harika Güral, bir aile şirketinin 3. kuşak yöneticilerinden biri olarak çalışma hayatını, yaptıklarını ve bundan sonra yapacaklarını anlattı, “Her insan başarılı olduğu konuları, yeterli ve yetersiz olduğu konuları bilmeli ve bu yönde ilerlemeli, hayatta herkesin başarı şansı eşittir, yeter ki çok istensin ve çok çalışsın” dedi.

Harika Güral

SONUÇ BİLDİRGESİ'NDEN

TOSYÖV Afyonkarahisar Destekleme Derneği'nin düzenlediği "Türkiye'de Kadın Girişimciliği ve Başarı Öyküleri" konulu konferansın sonuçlarının, konuya ilişkin yeni bir açılım getirdiği dikkate alınarak, tüm katılımcıların ortak görüş ve yaklaşımlarını kapsayan bir sonuç bildirgesiyle duyurulması yararlı bulunmuştur. Sonuç Bildirgesi şöyledir:

"Uyuyan dev uyanıyor!"

TESPİTLERİMİZ:

- Toplumların gelişim ve ilerlemesi, "değişim" ve "dönüşüm"lerle gerçekleşmektedir. Kas gücünden kasa gücüne, kasa gücünden kafa gücüne doğru olan bu gelişimin günümüzdeki anlamlı özetelemesi, "Bilgi Toplumuna İlerleyiş"tir. Türkiye'nin bugün yaşamakta olduğu toplumsal heyecanın kaynağında bu olgu yatmaktadır.

- Toplumsal gelişmemizin bilgi toplumuna odaklanmış stratejik yönelimi, hepimizi yeni bir toplumsal gerçeklikle de tanıştırmıştır: Türkiye'de kadının toplumsal rolü ve gücü. Kadınlarımızın girişimcilik gücü harekete geçmiş, görünür olmuş ve adeta uyuyan dev uyanmıştır! Kadının bu uyanışı önümüzde yeni ve yaşamsal nitelikte toplumsal görevler çıkarmıştır.

GÖSTERGELER:

- Kadınlarımızın ev ekonomisini yönetmede gösterdikleri üstün başarı adeta bir efsanedir ama asla "şehir efsanesi" değildir. Türkiye'nin bugüne gelebilmesinde kadının, görmediğimiz ve ölçmediğimiz katkısını minnetle kaydediyoruz. Ve bugün artık Türkiye'nin kadını, evinin dışındaki ekonomide de söz sahibi olmak istemektedir. Bu istek, geleceği şekillendirecek ölçüde kalıcı bir tarihsel eğilimdir. Kadının Türkiye'de ev dışındaki ekonomiye katılım doğrultusunda gösterdiği istek ve irade, önemli bazı adımlara da vesile olmuştur. TOBB Kadın Girişimciler Kurulu doğmuş ve etkinlik kazanmış, KOSGEB'in Kadın girişimci destekleri dikkate değer bir potansiyeli hareketlendirmiş, İş-Kur'un ve yerel yönetimlerin kadına dönük meslek ve iş edinirme faaliyetlerine çok büyük katılımlar sağlanmış, Kadınların kurduğu STK'lar ve Üniversitelerin de elde ettiği sonuçlarla birlikte ciddi bir kadın girişimci potansiyeli yaratılmıştır.

GÖREVLERİMİZ:

- Kadının iş dünyasına açılımı noktasında umutlandırıcı adımlar atmış olsak da, Türkiye olarak henüz başlangıçdayız. Kadının öz yaşamına, iş yaşamına, sosyalleşmesine, bilim ve bilgiyle haşır-neşir olmasına, kültürel alanda yerini almasına dair yapılacak çok işimiz vardır. Kadını koruyan ve güçlendiren normları uygulamada gerçekleştirmemiz, siya-

set, eğitim, sağlık, kültür vb alanlarda açtığımız kadın parantezini genişletmemiz, fırsat eşitliğini her alanda somutlayarak kadını eşit ve güçlü birey durumuna yükseltmemiz gerekmektedir.

- Türkiye'de kamu-sivil toplum işbirliği ve ortaklığı gelişmemiştir. Bu konuda yerleşik bir kültürden ve işleyen etkin sistemlerden yoksun olmamızdan dolayı "Kadın girişimciliği" hala marjinal bir konuymuş gibi durmaktadır. Bu bir eşittir ve kadına özgüven ve cesaret verecek toplumsal iklimin yaratılması için aşılmak zorundadır.

AYRIMCILIK:

- Girişimci olması için gereken bilgi ve sermaye, özgüven ve cesaretin kadında eksik olması, onun toplumsal pozisyonu ve maruz kaldığı "ayrımıcılık" nedeniyledir. Ama artık Türk Devleti ve toplumu açtığı bayrağa şu şiarı yazmıştır: "Her türlü ayrımcılığı reddediyorum!" Bu şiarı tüm kurumlar ve kişiler benimsediği zaman Türkiye'nin özlenen gerçek dönüşümü başlayacaktır. O halde; kadın girişimciliğini geliştirmek için attığımız her adımda iki şeyi birden yapacağız: Bir yandan bilgi ve sermaye sağlayarak kadını destekleyeceğiz, diğer yandan da önünü, cinsiyet temelli engellerden temizleyeceğiz.

SONUÇ:

- Genel girişimciliğin desteklenmesine farklı, Kadının girişimciliğin desteklenmesine daha farklı bir açıdan yaklaşmalıyız.

- Girişimciliğin desteklenmesine ekonomik, kadının girişimciliğinin desteklenmesine ekonomik, toplumsal, sosyal, kültürel bir olay gibi bakmalıyız. Bu nedenle kadın girişimciliği, toplumsal sosyolojik kültürel boyutlarıyla, yalın olmayan bir süreçtir. Sürecin bu karakteri, ilgili bütün aktörlerin işbirliğini zorunlu kılmaktadır.

- Kadını ekonomik aktör olmaya iten, destek ve teşvik gibi araçları geometrik bir artışla yaygınlaştırmalı, ulusal strateji düzeyinde derinleştirmeliyiz. Diğer yandan kadının girişimciliğini öldüren cinsiyetçi engelleri birer somut olgu olarak teşhis etmeli, kadına yönelik proje ve programlarımızda bu bütünlüğü kurmalıyız.

- Kadın girişimciliğini, eğitim, danışmanlık, gıda, hazır giyim, sigortacılık, temizlik, sağlık gibi; inovasyon yüklü ve hizmet ağırlıklı alanlara yöneltmeli, geleneksellikten çıkarıp modernliğe kaydırmalıyız.

- Kadın girişimciliği konusunda 3. Dünya'dan veya ultra modern dünyadan modeller devşirmemize ihtiyacımız yoktur. Kadın girişimciliğinde Türkiye kendi realitesine dayanan modeli yaratacaktır.

Saygılarımızla..

TOSYÖV

(Türkiye Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler, Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticiler Vakfı)